

ناترازی در پلتفرم

در تکی بر ناکمی شبکه نمایش خانگی در تولید محصولات غیرنمایشی

محمد عنبرسوز

شبکه نمایش خانگی، طی بیش از دو دهه فعالیت رسمی خود، رقابت سریال سازی را با اختلافی معنادار، از تلویزیون برده، اما در تولید برنامه های غیرنمایشی، غالباً ناکام بوده است. از محصولاتی حرف می زنیم که عموماً نه ایده ای برای عرضه دارند، نه از اجرای تمیز و جذابیت بصری بهره می برند و نه حتی توجیه اقتصادی قابل فهمی در تولیدشان به چشم می خورد. به بهانه شروع پخش سه برنامه غیرنمایشی دیگر در هفته گذشته، یعنی «هم کلام»، «شغرونی ۲» و «شاه گل»، وضعیت این محصولات در سال های اخیر را مرور کرده ایم.

● سیاست های مبهم پلتفرمی

شبکه خانگی یکی از تحولات مهم صنعت تصویر ایران معاصر است؛ رسانه ای که مشخصاً در حوزه سریال سازی، نه تنها به بلوغ رسیده و تلویزیون را از بازی خارج کرده، بلکه آن قدر خوب ظاهر شده که حتی رغبت مردم برای رفتن به سینما را هم تحت تأثیر قرار داده است. نیمه تاریک این موفقیت اما، پرسش هایی را درباره سیاست گذاری و شیوه اقتصادی پلتفرم ها پیش روی مخاطب می گذارد. این رسانه به وضوح، در تولید برنامه های غیرنمایشی ناکام مانده است، اما همچنان به تداوم تولیدشان اصرار می ورزد؛ محصولاتی که بیشترشان معلوم نیست با کدام توجیه اقتصادی ساخته می شوند و قرار است به چه نیازی پاسخ دهند؟ پلتفرم ها که ذاتاً باید سیاست های تولیدی خود را، بر مبنای نیاز مخاطبان و میزان استقبال از آثار تعریف کنند، در این مورد به خصوص، صرفاً کنداکتور پر می کنند و به فکر متنوع کردن ویتринаشان یا اضافه کردن عناوین غیرنمایشی رنگارنگ هستند. محصولاتی که در هفته گذشته به فهرست پخش شبکه خانگی اضافه شدند، بار دیگر ضعف مفروط رسانه خانگی در تولید این محصولات را برملا کردند.

● شکست های سلسله وار

مشکل شبکه خانگی در تولید آثار غیرنمایشی، محدود به این سه برنامه تازه وارد نیست. طی کمتر از پنج ماهی که از سال جاری گذشته است، پلتفرم ها از قریب به پانزده برنامه غیرنمایشی، در قالب برنامه های گفت وگو محور، رئالیتی شو، مسابقه و... رونمایی کرده اند که تقریباً همه آن ها شکست خورده محسوب می شوند. از «منشور» که تلاش می کرد با دعوت از مهمانان اسم ورسم دار و طرح موضوعات چالشی به چشم مخاطب بیاید و تاک شوی تکراری «بفرمایید جام» با اجرای امیرحسین قیاسی، گرفته تا مجموعه عروسکی ویژه کودکان به نام «ماه لاله» که حتی از استانداردهای تلویزیون هم بسیار پایین تر بود و «چهره شو» که از فرط لودگی، وجهه شبکه خانگی را نزد مردم مخدوش کرد، برنامه های غیرنمایشی شبکه خانگی در سال جاری تقریباً چیزی جز شکست، ثبت نکرده اند، حتی «سر دلبران» که مثلاً برنامه ای نخبگانی بود نیز، آن قدر با بی توجهی مخاطبان مواجه شد که ظاهراً نیمه کاره رها شده، درحالی که کمتر بیننده ای حتی نامش را هم شنیده است.

● سلبریتی های ناکافی

تولید محصولات غیرنمایشی شبکه خانگی، بیش از هر چیز، از ضعف ایده متضرر شده است و نمی توان شکست های پیاپی در این عرصه را به بی بهره بودن از چهره های مشهور و سلبریتی های شناخته شده نسبت داد. از ابتدای امسال «کیمدی شو» با حضور چهره محبوب و گرمی مانند محمد بحرانی شکست خورده، «انجمن اشباح» با جمعی از سلبریتی های درجه ۲ و ۳ و اجرای هنرمند توانایی مثل محمدرضا علیمردانی ناامیدکننده ظاهر شده، «من تومن» با اجرای بهروز رهبری فرد و حضور جمعی از برجسته ترین فوتبالیست های بازنشسته ایرانی، مورد اقبال مردم واقع نشده و «شام ایرانی» نیز چنان به ورطه تکرار افتاده که کمتر مخاطبی به تماشای آن راغب است.

● کلید موفقیت

به نظر می رسد مشکل اصلی در این عرصه، ناشی از قالب و ایده برنامه هاست؛ فاکتورهایی که محدود تولیدات ماندگار شبکه خانگی را نجات داده اند. مرور تجربه های موفق شبکه خانگی در عرصه تولیدات غیردرام به ما می گوید که ایده بکر و طراحی سختگیرانه و دقیق در تمامی مؤلفه ها، می تواند برای یک برنامه غیرنمایشی در پلتفرم ها مؤثر باشد. در فقدان این دو عامل، حتی ابرستاره ای مثل شهاب حسینی هم نمی تواند با «هم رفیق»، اتفاق ویژه ای را رقم بزند. هنوز هم «جوکر» احسان علیخانی و به طور مشخص فصول اولیه این برنامه، به واسطه نوآوری ها و اجرای تمیزش، یکی از معدود موفقیت های پلتفرمی در عرصه تولید سرگرمی غیردرام محسوب می شود. «جوکر» نشان داد که یک فرمت درست، اگر با جزئیات دقیق طراحی و اجرا شود، می تواند از حضور چهره ها برای ساختن یک تجربه تازه استفاده کند، نه اینکه صرفاً چند سلبریتی را دور یک میز بنشاند و انتظار داشته باشد خودشان برنامه را پیش ببرند و مردم را سرگرم کنند. «کارناوال»، محصول پرخرج فیلم نت، به واسطه طراحی منحصربه فرد و وزن شخصیت رامبد جوان تاحدی مورد توجه قرار گرفت و «اکئون» سروش صحت که فاخرترین محصول گفت وگو محور این رسانه بود، گرچه به دلایلی نامعلوم نیمه کاره رها شد، به واسطه کیفیت ساختش با اقبال روبه رو شد؛ برنامه ای که به اندازه یک مسابقه تلویزیونی بزرگ یا یک سریال آبرومند، عوامل کارگشته و اتاق فکر زنده داشت. وجه مشترک این نمونه ها، تلاش برای ساختن تروتمیز یک تجربه متفاوت برای مخاطب است.

● ضرورت تقییر

با این روند، امید به تولید برنامه های غیرنمایشی شاخص و ماندگار در شبکه خانگی، چندان واقع گرایانه به نظر نمی رسد؛ مگر اینکه پلتفرم ها سیاست هایشان در قبال این قبیل محصولات را تغییر دهند. گردانندگان شبکه خانگی با باید مثل سریال ها، با سختگیری و وسواس، به سمت تولیدات غیرنمایشی شاخص بروند یا عطای فعالیت در این عرصه را به لقایش ببخشند. راه سومی که امروز شاهدش هستیم، یعنی تولید انبوه برنامه های متوسط برای تنوع بخشیدن به ویتترین، نه به نفع مخاطب است، نه برای پلتفرم آورده ای دارد و نه حتی چیزی به اعتبار سلبریتی هایی که در آن ها نقش می آفرینند، می افزاید. حاصل این رویکرد چیزی نیست جز هزینه های بی بازگشت و محصولات بی رفق و تکراری با حضور چهره های متوسط؛ برنامه هایی که پرحرفی و آب بستن به متن ماجرا، آن ها را از چیزی که قرار بود سرگرم کننده باشد، به محصولاتی تحمل ناپذیر تبدیل کرده است.

نگاهی به تاک شوها و رئالیتی شوهای در دست تولید برای پخش از شبکه نمایش خانگی

صف آرای ستاره ها در برنامه های سرگرم کننده

یکی از مهم ترین برگ های برنده پلتفرم ها تبدیل شده اند. مجموعه برنامه هایی که این روزها در مرحله تولید یا پیش تولید قرار دارند نیز نشان می دهد شبکه نمایش خانگی قصد دارد در ماه های آینده، سبدی متنوع از مسابقه، گفت وگو، استعدادیابی و بازی های رقابتی را پیش روی مخاطبان خود قرار دهد.

برنامه هایی با حضور چهره هایی چون مهرا ن مدیری، رامید جوان، احسان علیخانی، پیمان قاسم خانی، فرزاد فرزین و امین حیایی که در تلاش هستند تعداد بیشتری از مخاطبان را با پلتفرم ها همراه کنند. در ادامه نگاهی داریم به مهم ترین برنامه های در دست تولید در شبکه نمایش خانگی.

مهرا ن مدیری و اجرای ۲ برنامه متفاوت از یک بازی سنتی

را به سمت احیای دیگر بازی های قدیمی ایرانی سوق داده است. اگرچه هنوز جزئیات زیادی از ساختار «شاهکار» منتشر نشده، اما استفاده از ظرفیت بازی های بومی و نوستالژیک، مسیری است که می تواند مخاطبان از نسل های مختلف را کنار یکدیگر بنشاند. حال باید دید این مسابقه تا چه اندازه می تواند موفقیت آثار قبلی مدیری را تکرار کند.

«گل یا پوچ» و تکیه بر مهارت واقعی افراد در این بازی، از ویژگی های اصلی «شاه گل» عنوان شده است. پخش این برنامه از چهارشنبه ۲۸ مرداد آغاز شده است. در حالی که قسمت اول «شاه گل» به پخش رسیده، خبر دیگری درباره همکاری مهرا ن مدیری با فیلم نت منتشر شده است؛ مسابقه ای با عنوان «شاهکار» که این بار بر پایه بازی سنتی «یه قل دو قل» طراحی شده است. به نظر می رسد موفقیت «گل یا پوچ» سازندگان

شکیبا افخمی راد

درنگ

شبکه نمایش خانگی در سال های اخیر نشان داده است که موفقیتش تنها به تولید سریال های پرهزینه وابسته نیست؛ بلکه تاک شوها، گیم شوها و رئالیتی شوها نیز به

پیمان قاسم خانی، این بار در نقش مجری

جدید شبکه نمایش خانگی محسوب می شود.

پیمان قاسم خانی که بیشتر با فعالیتش در عرصه نویسندگی و بازیگری شناخته می شود، نخستین تجربه اجرای خود را با رئالیتی شوی «اسم و فامیل» پشت سر می گذارد. این برنامه به کارگردانی سجاد شاه حاتمى و تهیه کنندگی محمد قدس تولید می شود و قرار است به صورت اختصاصی از پلتفرم شید پخش شود. هرچند جزئیات مسابقه هنوز اعلام نشده است، اما حضور قاسم خانی در جایگاه مجری، یکی از اتفاقات متفاوت فصل

فرزاد فرزین در «صحنه»

امسال شبکه نمایش خانگی به شمار می رود.

پس از تجربه پروژه های موفق «صداتو» و «ممیزی»، حامد جسوآداده این بار رئالیتی شوی موسیقایی «صحنه» را تولید کرده است؛ برنامه ای که اجرای آن بر عهده فرزاد فرزین است. دراین مسابقه، گروه های موسیقی در رشته های مختلف با یکدیگر رقابت می کنند و چهره هایی مانند ژاله صامتی، محمد علیزاده، محسن شریفیان، لیانا شریفیان و وحید آقاپور هدایت و داوری شرکت کنندگان را بر عهده دارند. «صحنه» یکی از مهم ترین پروژه های موسیقایی

نخستین تجربه اجرای سوگل خلیق

قالب های پرطرفدار نمایش خانگی تبدیل شده اند و باید دید «کد ورود» تا چه اندازه می تواند در این عرصه رقابت کند.

در سال های اخیر حضور بازیگران در جایگاه مجری به یکی از روندهای رایج شبکه نمایش خانگی تبدیل شده است؛ روندی که این بار با انتخاب سوگل خلیق برای اجرای تاک شو «کد ورود» ادامه پیدا کرده است. این بازیگر برای نخستین بار اجرای یک برنامه گفت وگو محور را تجربه می کند. هنوز جزئیات زیادی از ساختار و مهمانان «کد ورود» منتشر نشده است، اما انتخاب چهره ای جوان و محبوب برای اجرای آن، نشان می دهد سازندگان قصد دارند مخاطبان نسل جدید را نیز جذب کنند. در سال های اخیر تاک شوها به یکی از

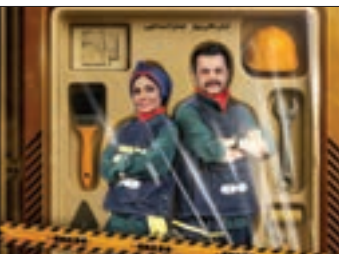
امین حیایی در یک رقابت موسیقایی

به عنوان محور اصلی رقابت، «کاست» را به یکی از پروژه های مورد انتظار پلتفرم شیدا تبدیل کرده است.

امین حیایی که پیش از این حضور موفقى در مقام داور برنامه های استعدادیابی داشت، این بار نخستین تجربه اجرای خود را با مسابقه موسیقی «کاست» پشت سر می گذارد. این برنامه با هدف ایجاد رقابت میان خوانندگان شناخته شده طراحی شده و تلاش می کند اجرای زنده و رقابت حرفه ای را به یکی از جذاب ترین بخش های شبکه نمایش خانگی تبدیل کند. هرچند هنوز اطلاعات زیادی درباره ساختار مسابقه منتشر نشده، اما حضور حیایی در جایگاه مجری و انتخاب موسیقی

روایت قهرمانان گمنام در «کن دو»

«کن دو» را از بسیاری از رئالیتی شوهای رایج متمایز کرده است.

در میان انبوه مسابقه ها، «کن دو» مسیر متفاوتی را انتخاب کرده است. این برنامه با اجرای آرش ظلی پور و صحرا اسدالهی، به جای رقابت صرف، بر روایت زندگی قهرمانان واقعی جامعه تمرکز دارد. قرار است در هر قسمت، محل زندگی این افراد بازسازی شود و هنرمندان شناخته شده ای مانند شبنم مقدمی، محسن کیایی، ژاله صامتی، کامبیز دبیراز، فرزاد فرزین و پژمان بازغی نیز در چالش های مختلف کنار آن ها قرار گیرند. ترکیب روایت، گفت وگو و فعالیت های عملی،

آشپزی با طعم سفر به ایران

استان های ایران، مهم ترین تفاوت فصل دوم با فصل نخست است.

فصل دوم «شغرونی» با اجرای نimaشعبان نژاد به تازگی پخشش در فیلمو آغاز شده است. این مسابقه آشپزی که در فصل نخست به غذاهای کشورهای مختلف پرداخته بود، این بار با عنوان «فصل ایران» به استان های مختلف کشور سفر می کند. در هر قسمت، دو هنرمند در فضایی طنزآمیز با یکدیگر رقابت می کنند و حضور مهمانان غافلگیرکننده، روند مسابقه را دستخوش اتفاقات پیش بینی نشده می کند. به نظر می رسد تغییر رویکرد برنامه از غذاهای بین المللی به فرهنگ غذایی

برنامه ای با محوریت هوش مصنوعی

می رود. «فستیوای» نیز نتواند سرآغاز اتفاقات جدیدی در حوزه برنامه سازی با محوریت هوش مصنوعی باشد.

رامید جوان تنها به تولید مسابقه استعدادآپ کمدی بسنده نکرده و هم زمان پیش تولید ساخت مسابقه بزرگ «فستیوای» را با محوریت خلق آثار هنری با هوش مصنوعی آغاز کرده است. برنامه ای که تجربه ای تازه در ترکیب هنر، سرگرمی و هوش مصنوعی است و در ایران برای نخستین بار است که مسابقه ای بااین مختصات ساخته می شود. «فستیوای» نام موقت پروژه است و پلتفرم پخش، زمان آغاز فراخوان و حضور علاقه مندان در آن، به زودی اعلام خواهد شد. باتوجه به سابقه خوب رامید جوان در ساخت برنامه های خلاقانه، انتظار

ساخت بزرگ ترین رئالیتی شوی ایرانی

نهایی آن، علاوه بر کیفیت تولید، به دریافت مجوزهای لازم و نحوه اجرای ایده وابسته خواهد بود.

نام احسان علیخانی همچنان یکی از مهم ترین نام های صنعت سرگرمی ایران است؛ برنامه سازی که پس از موفقیت «جوکر» و تجربه «عصر جدید»، قرار است پروژه ای تازه با مقیاسی بزرگ تر را تولید کند. این رئالیتی شو با الهام از چند نمونه موفق بین المللی طراحی شده و قرار است با جایزه ای کم سابقه، شرکت کنندگان را وارد رقابتی پیچیده کند. این پروژه هنوز در مرحله پیش تولید قرار دارد، اما از همین حالا یکی از مهم ترین تولیدات آینده شبکه نمایش خانگی محسوب می شود. البته موفقیت